

Лекція 2

Тема: Технологія забою та первинної переробки худоби. Технологія зняття шкіри. Технологічний процес видалення внутрішніх органів.

1. Забій худоби
2. Оглушення тварин.
3. Знекровлення та збір крові.
4. Нутровка та ліверовка туш

1.Забій худоби

Реалізація тварин за масою і якістю туш закінчується первинною переробкою, правильне проведення якої значно впливає на їх вартість. Переробку тварин на підприємствах здійснюють на конвеєрі відповідно до вимог інструкцій, шляхом виконання технологічних операцій у такій послідовності:

- оглушення, знекровлення і збирання крові;
- відокремлення голови і кінцівок;
- забіловка туш з наступним відокремленням шкури (ошпарюванні і видалення щетини свинячих туш) ;
- видалення внутрішніх органів;
- розпилювання туш великої рогатої худоби і свиней на напівтуші;
- зачищення і туалет туш;
- ветеринарно-санітарна експертиза туш і органів (на відповідним ділянках);
- клеймування туш (м`яса на кістках) відповідно до категорії вгодованості зважування і передача їх до холодильної камери.

Існують лінії переробки:

- ВРХ;**
- свиней з повною або частковою шпаркою;**
- свиней зі зніманням шкури і крупонів;**
- універсальні — для переробки усіх видів худоби.**

Схема технологічного процесу забою і переробки тварин зі зняттям шкури


```
graph TD; A[Зняття шкури] --> B[Добування внутрішніх органів]; B --> C[Розподіл туш на півтуші]; C --> D[Зачистка туш або напівтуш]; D --> E[Вет.-санітарна експертиза]; E --> F[Зважування, клеймування, відправка у холодильник];
```

Зняття шкури

Добування внутрішніх органів

Розподіл туш на півтуші

Зачистка туш або напівтуш

Вет.-санітарна експертиза

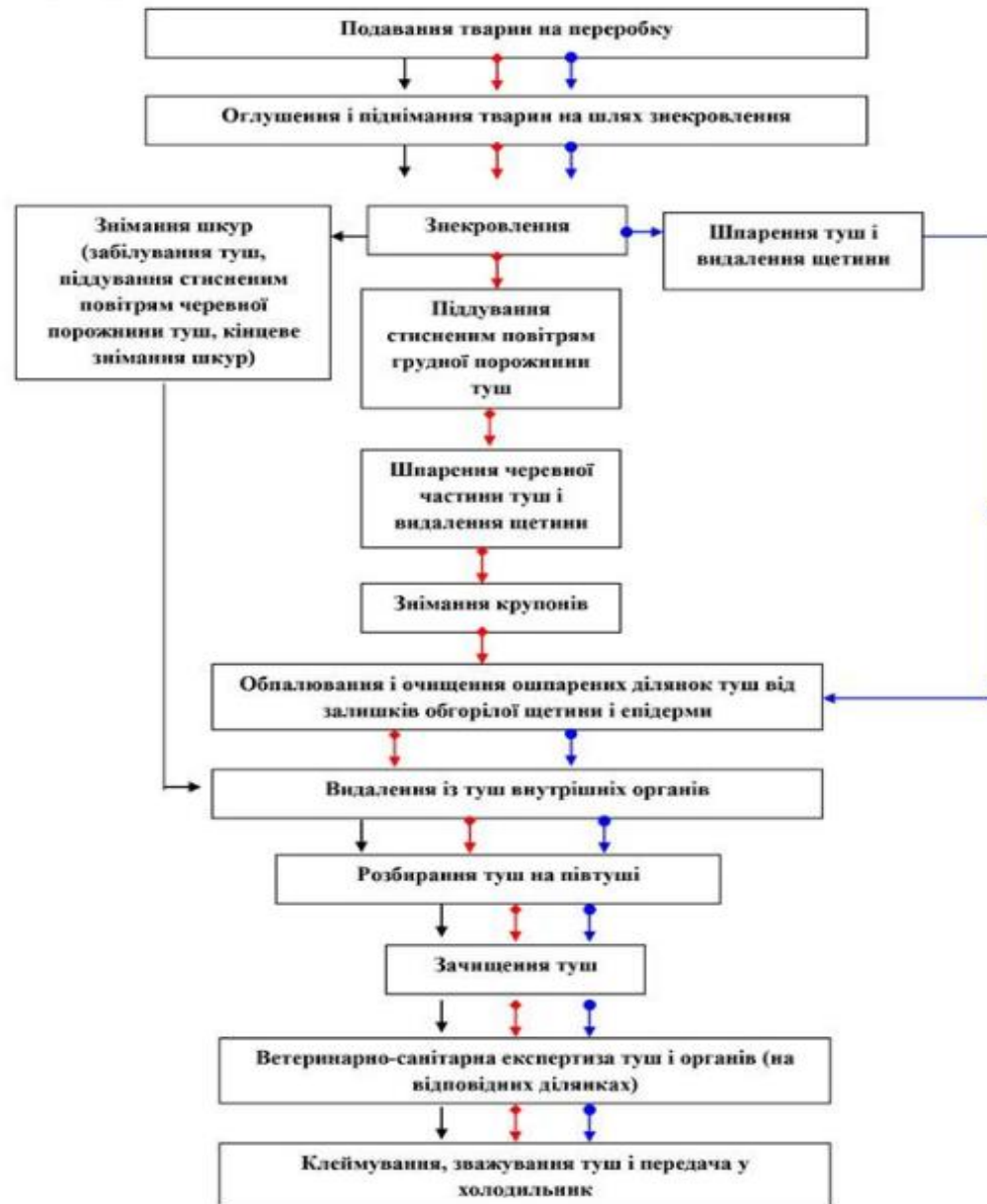
**Зважування, клеймування,
відправка у холодильник**

Технологічна схема переробки свиней:

→ із зніманням шкіри;

↔ із зніманням крупону;

→ у шкірі

Оглушення

ВРХ і свиней

оглушують з метою
ослаблення
чутливості тварин і
втрати здатності до
руху.

ДРХ не оглушують
перед забоєм.

Способи:

- *Механічний вплив*
- *Електрооглушення*
- *Анестезування*

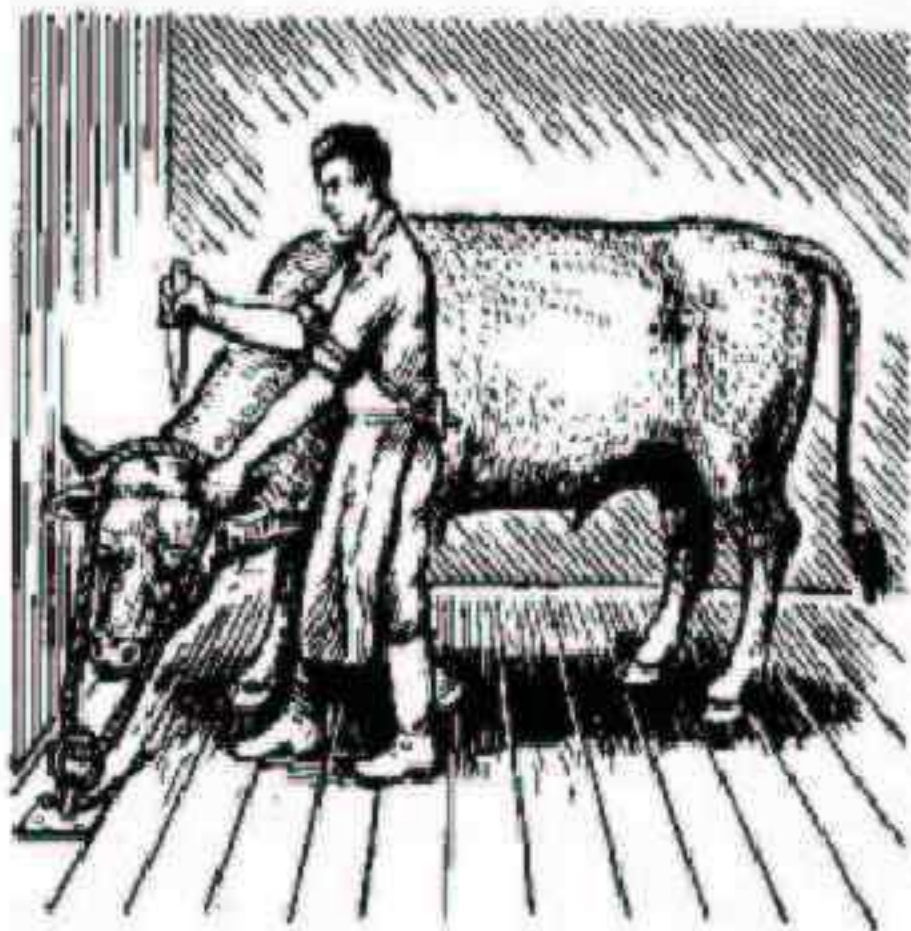
Механічний вплив на головний мозок – це оглушення ударом. Для цього використовують молот, пістолет або стилет (ніж).

Переваги: краща якість м'яса.

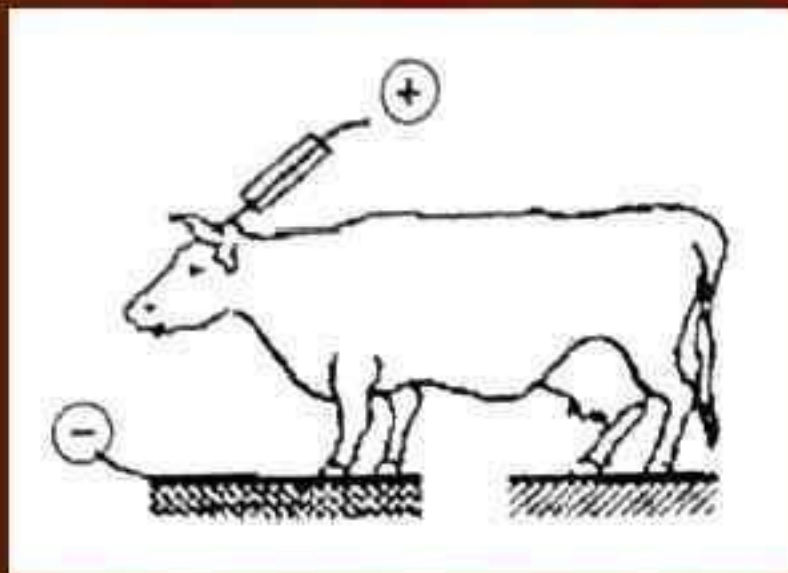
Недоліки: низька продуктивність, потребує високої кваліфікації робітників.

Механічне оглушення ВРХ

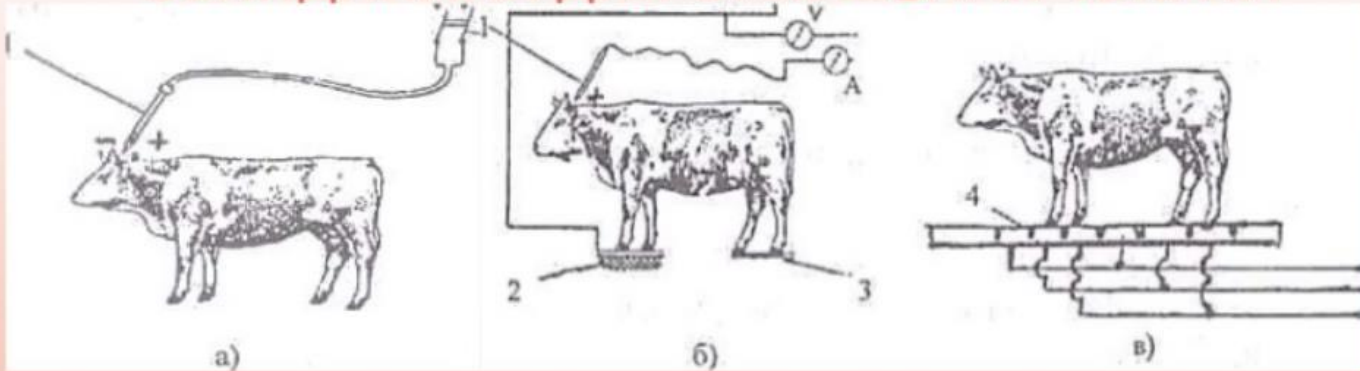

Електрооглушення – це вплив
перемінного електричного струму
промислової частоти **50 Гц**, напругою **70**
-200 В на нервову систему тварини.

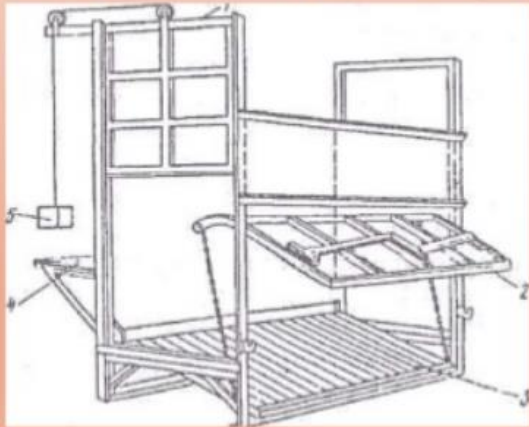

Електрооглушення

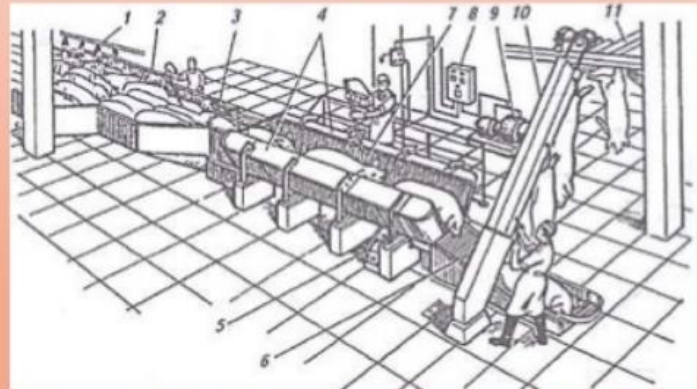
ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОГЛУШЕННЯ ТВАРИН

а) ВНИИМПА; б) Бакинського м'ясокомбінату; в) Моск - го м'ясокомбінату. 1 - стек; 2 - металева плита; 3 - гумова плита; 4 - плита.

Автоматичний бокс для оглушення ВРХ В2-ФБУ:
1-двері; 2 - бокова стінка; 3 - відкидна підлога; 4 - майданчик для робітника; 5 - протизважиль.

Фіксуєуючий конвеєр для оглушення свиней Г2-ФПКФ:
1 - душ; 2 - пандус с бортами; 3 - обмежувач; 4 - фіксуєуючий конвеєр; 5 - привід; 6 - похилий рольганг; 7 - стек; 8 - станція керування ФЄОС; 9 - генератор підвищеної частоти; 10 - елеватор ланцюговий; 11 - шлях обезкровлення.

Режими оглушення тварин апаратом ФЕОР-У4 залежно від їх віку

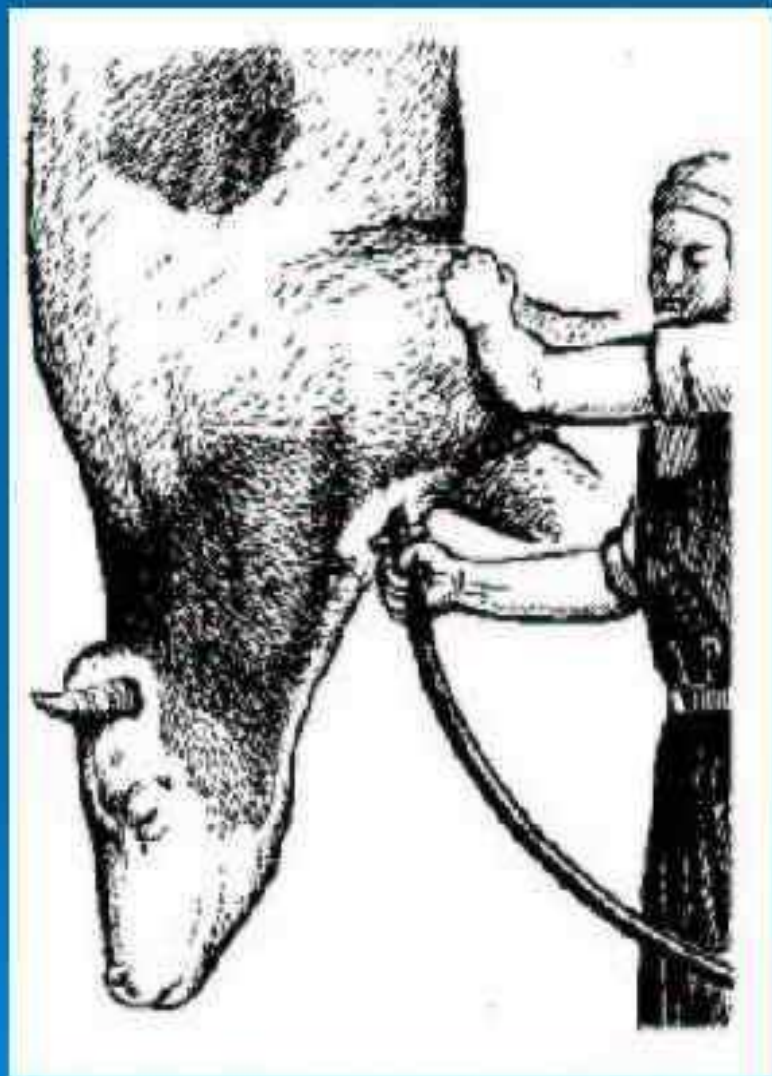
Вікт варини	Електрична напруга, В	Час оглушення, с
До 1 року	70 – 90	6 – 7
Від 1 року до 3 років	90 – 100	8 – 10
Більше 3 років	100 – 120	10 – 15

Анестезування свиней газовою сумішшю

Переваги: швидке і якісне знекровлення, усунення шуму у цехах.

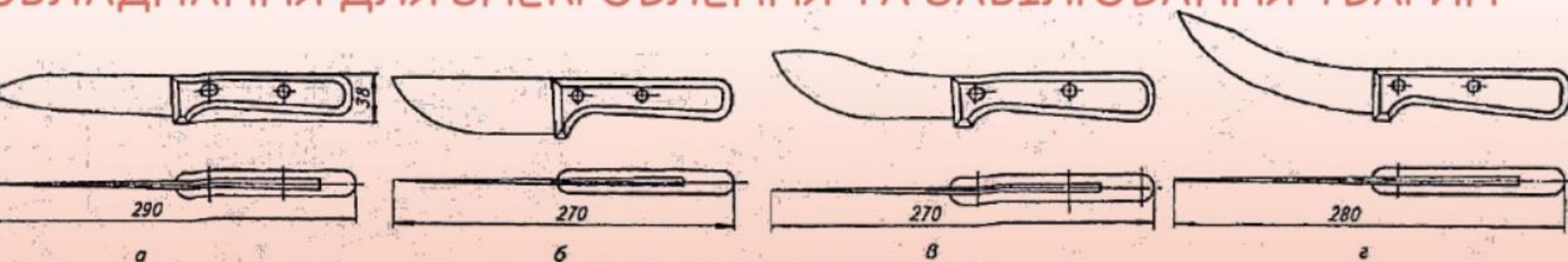
Недоліки: велика трудоємність процесу, шкідливість впливу на робітників.

Знекровлення

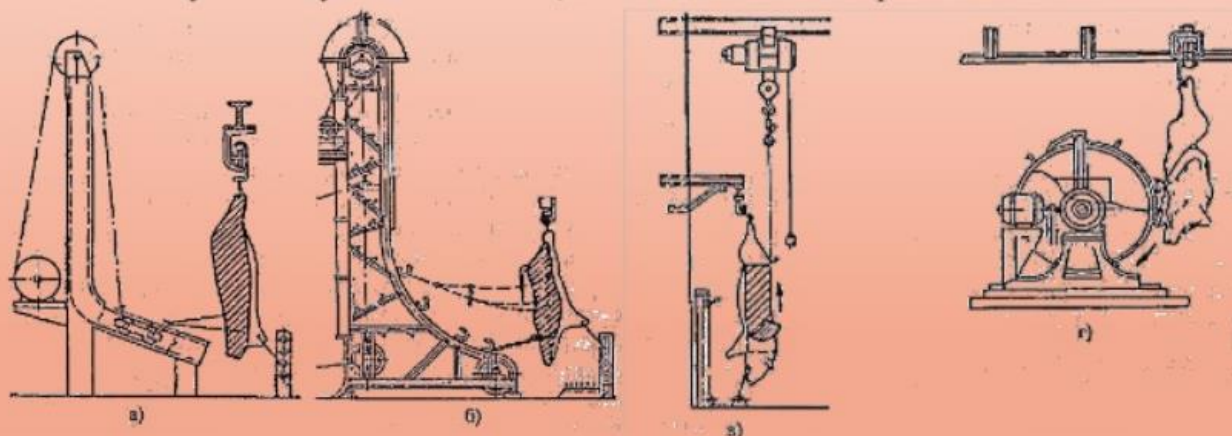
Мета: припинити життєдіяльність тварини, забезпечити виведення крові з туші для отримання високої товарної якості м'яса.

ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ЗНЕКРОВЛЕННЯ ТА ЗАБІЛЮВАННЯ ТВАРИН

Ножі для зняття шкіри з туш худоби:

а - ніж для зняття шкіри з ніг і відділення голів Я2-ФІН-2; б - ніж для підсікання шкіри Я2-ФІН-3; в - ніж для зняття шкіри і відділення путового суглоба Я2-ФІН-4; г - ніж для зняття шкіри Я2-ФІН-5.

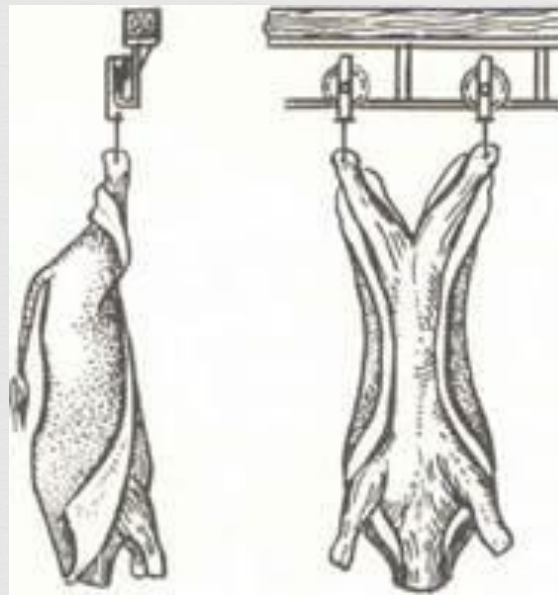
Обладнання для знімання шкіри періодичної дії

Установка містить:

- 1) підвісний горизонтальний конвеєр, що переміщує тушу вздовж установки; 2) конвеєр фіксації передніх ніг; 3) конвеєр для знімання шкіри.

Забіловка — це часткове зняття шкіри вручну з таких ділянок туші, як голова, шия, кінцівки, лопатки, черевна частина. Відокремлюють кінцівки.

Площа забілування туш великої рогатої худоби становить 20 – 25 %, свиней — 30 – 50 % залежно від вгодованості, дрібної рогатої худоби — 30 – 40 %.

Місця забілування при знятті шкіри
1 – вид збоку; 2 – вид зі сторони черева

Забіловування шкіри

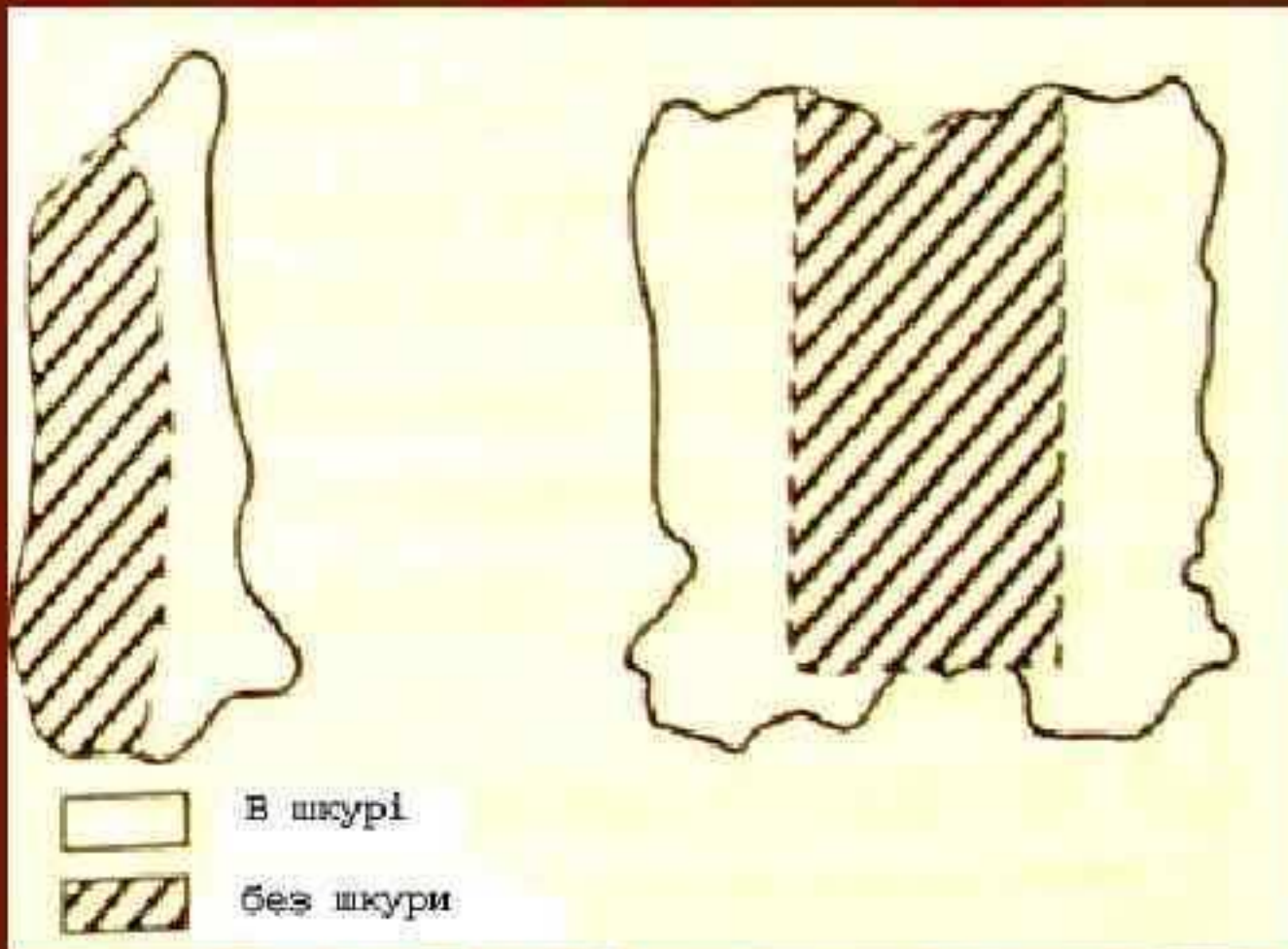

Механічне знімання шкіри

*При обробці свинячих туш
видаляють крупон.*

Найціннішу бокову і спинну частини
шкури (*крупон*) відокремлюють від туші і
використовують у шкіряному виробництві.

Межі ростину шкіри при виділенні крупону

Добування внутрішніх органів (нутрування)

здійснюють не пізніше **45 хв.** після
знекровлення тварин:

- розрізають черевну стінку туші вздовж білої лінії живота;
- видаляють сальник, пряму кишку, кишечник та шлунок разом із селезінкою;
- розташовують їх на лінії
ветсанекспертизи внутрішніх органів;
- видаляють лівер.

Вилучення внутрішніх органів.

1. Вирізання прохідника (закільцьовування) на 5-6 сантиметрів від анального отвору, на глибину 10-12 сантиметрів. У свиней і ДРХ, закільцьовування гузенки.
2. Розтяжка задніх кінцівок.
3. Розпилювання грудної кістки.
4. Відділення стравоходу від трахеї.
5. Розруб або розпилювання лонного зрощення.
6. Відділення статевих органів від вимені.

Власне нутровка.

1. Розріз по середній (білої) лінії живота.
2. Витяг сальника.
3. Витяг матки з ембріоном.
4. Витяг шлунково-кишкового тракту.
5. Підрізка діафрагми.
6. Витяг ліверу (серця, печінки, легенів, трахеї, діафрагми).

Розпилювання і розподіл туш

Розпилювання туш здійснюється на відстані 7 - 8 мм вправо від середини хребта для забезпечення цілісності спинного мозку. Не допускається півтуші подрібнення хребців або припуску цілих хребців до однієї з півтуш.

Санітарна інспекція внутрішніх органів.

Внутрішні органи досліджують наступним чином: спочатку візуально визначають колір органу, його розміри (по краях), конфігурацію, наявність на поверхні патологоанатомічних змін, крововиливів та ін. Потім орган промацують з метою встановлення ущільнень і розм'якшених ділянок. Після закінчення огляду роблять некрізні розрізи, звертаючи увагу на колір і консистенцію паренхіми, наявність змінених ділянок, крововиливів, некрозу, гнійних мас і т. д. За наявності на органі лімфатичних вузлів їх розкривають.

Для закріплення лекційного матеріалу необхідно пройти
тест!

Дякую за увагу!

